

ИЗЛИЗА
Вторник, Петък
Среда и Неделя.
Абонамент за България:
За година . . . 16 лв.
6 м-ца . . . 8 лв.
3 м-ца . . . 5 лв.
За странство:
За година . . . 30 лв.
6 м-ца . . . 15 лв.
винаги предплатя.
Един брой 10 стот.

ТЪРГОВСКИ ФАКЪТ

LE PHARE DU COMMERCE.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледелие и индустрия.

Телефонъ въ Варна № 223.

Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

Вар. Градска Библиотека

Тукъ

За обявления:
гармоничен редъ на 1-ва стр. 1 лв., на II-ра и III стр. по 70 ст. на IV-та стр. 20 стотинки.
За по-вече обявленията се прави особено споразумение.
Съобщения, ръкописи и суми се изпращат до уредника: П. Драгулевъ.
Един брой 10 стот.

Ще излъже

отъ печатъ коментаръ върху закона за нотариуситъ отъ Х. Вълчановъ, адвокатъ въ гр. Гюмюрджина.

СПИРТОВЪ ОЦЕТЪ ЕСЕНЦИЯ
ПРОДАВА НАЙ-ВИГОДНО.
ОЦЕТНА ФАБРИКА Р. Напариновъ, Русе.

Н. С. Дацовъ
(отъ търговската къща С. Ж. Дацовъ въ София)
ДЕДЕ-АГАЧЪ.
Занимава се съ Комисии, Експедиция и Прѣдставителство.
Р. Г. Търговцитъ могатъ за всички свѣдения и справки, да се отнасятъ до горната фирма.

К. Берлиновъ & С-ие
БУРГАСЪ.
Клонове: Барна, Русе, София, Пловдивъ и Сомовитъ.
Достави чръвъ Деде-Агачъ
Портсайтска морска солъ, БЪЛА и сѣвръшено СУХА, която пусна въ продажба.

БЕНЗИНЪ ЗА АВТОМОБИЛИ,
Двойно рафиниранъ, 700—710 гр. се продава лева 0.80 литъра, въ гаражъ „Фиятъ“,
София, бул. „Царъ Освободителъ“ № 6. — Телефонъ № 1548.
Забѣлѣнка. На купувачи на едро особени цѣни.

ЯНКО ЯН. ТАНКОВЪ & С-ие,
КОЛОНИАЛНИ, ЖЕЛЪЗАРСКИ И БОЯДЖИЙСКИ СТОНИ НА ЕДРО,
РУСЕ.
Телегр. адресъ: Танковъ, Русе. Телефонъ № 323.
КОЛОНИАЛЪ: калай, нишалъръ, сапунъ, сардели, руски карамели, кофари, мотики, лизгари, вили, макарки чугунени, мутори, пили, сърпове, бодлива телъ, синджире, трюни, бичкии, сита за вѣялки, цинк. мръжа, чукове, врати, табии за соби, наковалини, ламарина и пр.
ЖЕЛЪЗАРСКИ СТОКИ: брави, панти, гвоздени, каяри, ерендета, коси, кофари, мотики, лизгари, вили, макарки чугунени, мутори, пили, сърпове, бодлива телъ, синджире, трюни, бичкии, сита за вѣялки, цинк. мръжа, чукове, врати, табии за соби, наковалини, ламарина и пр.
БОЯДЖИЙСКИ СТОКИ: Безиръ, цинкавайсъ, окри, бои за безиръ, памукъ и вълна, четки, лакове, минимъ, туткалъ и пр.
СТОКИ първокачествени, задоволяващи всички вкусове, ЦѢНИ умѣрени, послѣдни, не търпящи никаква конкуренция, ИЗПЪЛНЕНИЕ поръчкитъ точно, бързо и акуратно.

НОВА ИНДУСТРИЯ
ЕДИНСТВЕНА ФАБРИКА въ царство България, въ която се изработватъ изключително финни деликатеси сладкарски артикули и консерви; бонбони, шоколади, французски драмети, английска мекъ, бисквити (фурекъ), фруктови сиропи, сладка, мармалади, докуми и консерви отъ всички видове зеленчуци.
ФАБРИКАТА: ИВ. МАРИНОВЪ & С-ие—Варна.

ПОСТОЯНЕНЪ СЪМЪДЪ ОТЪ ВОБЪЖАВЪ ВЪДЪ
1-КАЧЕСТВЕНИ МИНЕРАЛНИ МАСЛА
на много износни условия и цѣни, при
И. М. ЦЕРНЛИВЪ & С-ие,
София, Булевартъ „Дондуковъ“ № 46.
Адресъ за телеграмъ: „Цернлибъ“ София
Телефонъ № 1311.

Андрѣй Момеринъ
ФАБРИКА
за кожни и кожени изделия
Специалитетъ
ДАМСКИ ЧАНТИ.
Габрово.

Месробъ Мурадовъ
АДВОКАТЪ.
Писалище сръщу Окръжния Сждъ.
Телефонъ № 354.
ВАРНА.

Пашкулното производство въ Софлу.

Какъ е вървѣло пашкулното производство въ Софлу отъ по-ранешнитъ години не може да се знае и нѣма отъ кждъ да се узнае. И вѣнчико, което е писано до сега, е събрано отъ тукъ, отъ тамъ, по прѣдположение. Прѣдположението не прѣдставлява точна гаранция даже за относителна вѣрностъ, а нѣкога не прѣдставлява и никаква вѣрностъ. Единственото мѣсто, отъ кждѣто би могли да се черпятъ нѣкакви данни, това е фабриката за коприва на италианцитъ Братия Черияни въ тоя градъ; но и тѣ не могатъ да дадатъ никакъвъ положителенъ отчетъ, освѣтъ за количествата отъ пашкулитъ, които сѣ тѣ консулмирали въ фабриката си прѣвъ периода отъ сѣществуването на фабриката и за количествата, които тѣ въ качеството си на търговци-експортери сѣ купили и изнесли въ сурово състояние. Другъ положителенъ източникъ нѣма и е малко да се намери. Ние едва успѣхме да се доберемъ до нѣкои данни отъ 1911 год., вълнотелно, насамъ, за които, впрочемъ, мѣсто ни е да гарантираме за тѣхната вѣрностъ и точностъ въ пълнотѣ, защото това уважаемо лице, отъ което ги събрахме, ни говори по паметъ, безъ да ни посочи нѣкакъвъ документъ или документирани източникъ; а паметта въ нѣкои случаи имѣва на човѣка.

При все тѣ тѣ данни говорятъ, че пѣлото производство прѣвъ 1911 год. е вълнотелно на 950 хиляди килограма (за пашкулитъ мѣрката и въ онова време е била килограмъ), прѣвъ 1912 год. — 750 хиляди кгр., прѣвъ 1913 год. 500 хил., прѣвъ 1914 360 хил., а за тѣя година прѣдполага се да се получатъ между 150—200 хиляди кгр. Както се вижда отъ цифритъ, производството въ тѣя 6 години е отивало съгласно къмъ понижаване въ количеството. Това се обяснява съ събитията и съ стокитъ се за производството състоятели отъ 1912 година насамъ. За текущата година сѣже и японъ защо размириятъ сѣ толкова малки: отъ една страна че грамадна частъ отъ населението сѣ изсели и отъ втора, че голѣма частъ отъ черняцитъ останали въ турска територия въ селата Едѣкой, Алибейкой и Бейкой и софлякото население не може да използва листитъ имъ въ храненето и отглеждането на бубитъ.

Положимо старания да научимъ кой отъ прѣдшествующитъ години се скита за рекордна въ производството за да сѣдѣмъ до кава степенъ е намалено въ сѣщностъ производството и какви сѣ размириятъ на загубитъ, които въ действителностъ, сѣ прѣтрѣпватъ; но това не ни се удаде да научимъ и ние приемме за рекордна 1911 година. Прочее, като е намалено отъ 950 хиляди килограма на 200 хиляди, ние можемъ да посочимъ и съ тѣя цифри каква грамадна е загубата, която вълнотелна на 750 хиляди килограма; сѣмѣтати по 4 лева сѣрдѣно, производството на загубата вълнотелна на 3 милиона лева, загуба твърдъ чувствителна и за производителъ и за търговията.

Ще рѣче, на правителството и на всички дѣатели, които сѣ длѣжни да направятъ нѣщо за прѣвъзсѣдането и засилването до възможнитъ размѣри на това производство имъ прѣдстоитъ голѣми грижи и старания, прѣдстоитъ имъ извършватъ усилия да възтържатъ, макаръ и отчасти, старото положение.

Въ тѣя грижи и въ тѣя старания на първо мѣсто ще трѣбва да се отпесе нуждата отъ правилното разпрѣдѣление на черняцитъ между новонаселенитъ жители въ самиятъ градъ, а сѣщо и въ околнѣта, за да може да стане правилно ползуване и отъ листа при храненето на бубитъ.

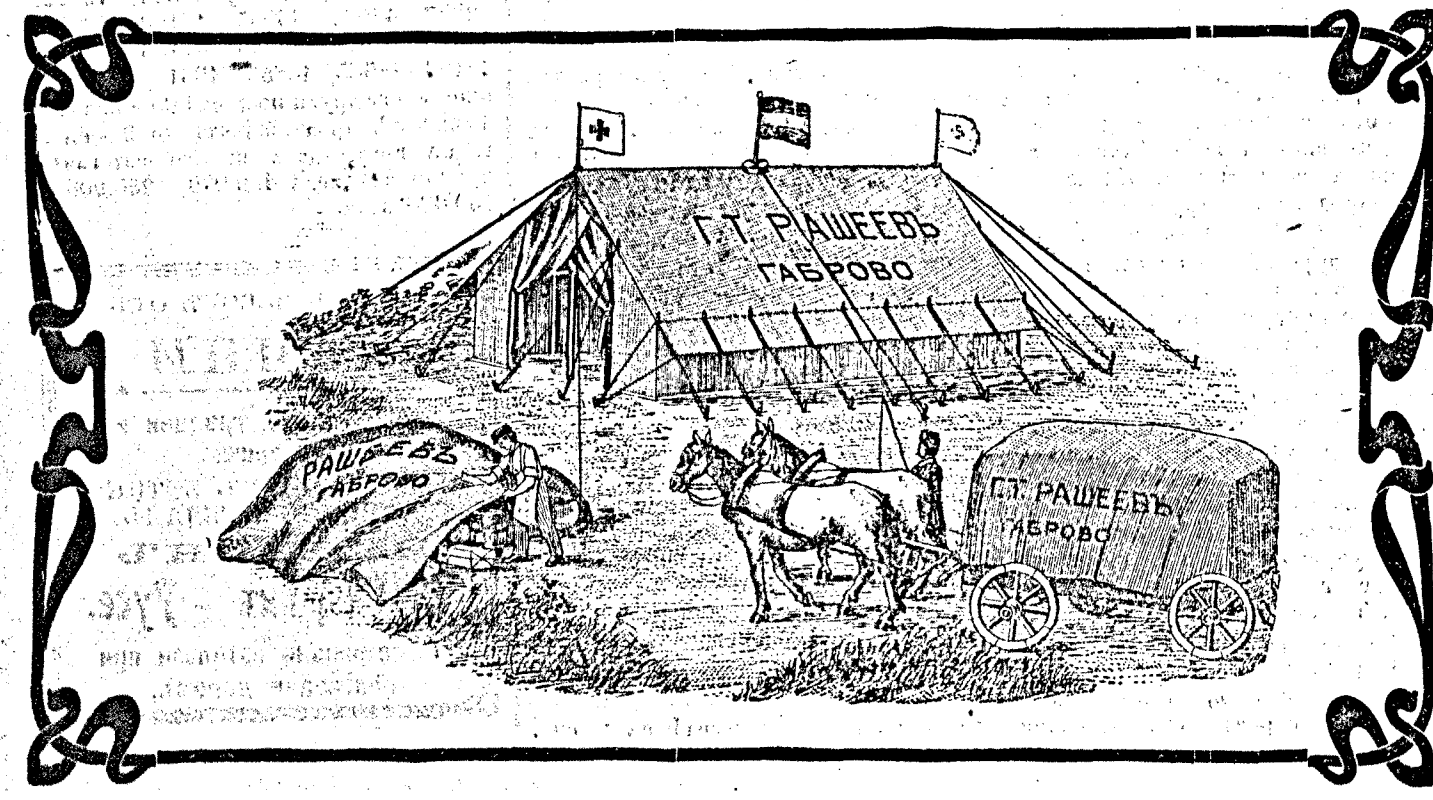
Намалението на производството тѣя година до тѣя размѣри (отъ 150 до 200 хиляди кгр.) трѣбва да се отпаса и на обстоятелството, че комисията, която е разпрѣдѣляла и раздавала безстопанскитъ черняци не е могла да направи това разпрѣдѣление напълно рационално и неравнорѣдно, която въ послѣдствие се яви отъ това: кой кой черняца да владѣе, кой черняца да бере и използва, се отрази гибелно за производството. Много отъ бубохранителитъ въ най послѣдния периодъ отъ пробуждането, по нѣмаме листъ, да довършатъ, хвърляха бубитъ си. Нѣкой ги хвърляха даже като бѣха останали по 2—3 дни

дѣтели — и чонгарци, и пенечене, и енеджийци, и броденчѣе ще вѣзватъ въ правна пѣтъ. Нѣма да се сдружаватъ съ стражаритъ и отаршитъ въ борбата е за хлѣбъ, борбата е за животъ. Това можемъ да кажемъ епѣра: gentile относително немоща, че новонаселенитъ, българци били безъ добродѣтели и незаслужавали грижитъ на държавата за поминѣнитъ имъ, за да минемъ на още еднатъ въпросъ, който е въ свързка пакъ съ пашкулното производство.

Тоя е въпросъ за двувластнитъ черняци въ Едѣкой, Алибейкой и Бейкой, за които по горѣ споменѣвахме. Тѣя черняци, заномарѣни въ вѣско отношение сега, не сѣ малко. Тѣ, ако се подобрятъ чръвъ добра обработка, ще отговарятъ на нуждитъ на едно производство отъ прѣвѣзвателно 100 до 150 хиляди килограма пашкули. Дѣятностъ е на правителството да вълнотелно въ разбиране съ турското правителство частъ по-скоро и да усугуби свободното и спокойно ползуване на стопанитъ имъ отъ Софлу и отъ околнѣта му български села. Разстоянието имъ не е повече отъ 2 до 3 километра. Дѣли ги само р. Марица. Правителството трѣбва да се загрижи още да построи и единъ мостъ, който да улесни прѣминаването и ползуването. И така, подспорни производствитъ съ разпрѣдѣленето и раздаването на засвоенитъ отъ държавата черняци, както и свободното и спокойно ползуване на стопанитъ отъ двувластнитъ черняци, на производството ще се даде голѣмъ тласкъ, най-паче, че населението, съ добро съзнание на нуждитъ си, сѣ добро разбираше на интереситъ и бѣжащото сѣ, много прѣдано се е заволо за пашкуло-производството. За неупоредимъ, фактъ въ това отношение служи обстоятелството, че въ всѣка софляйска къща дѣеся има да се отгледатъ буби; буби отгледатъ и самитъ чинарѣни и търговцитъ и всѣка жива душа въ Софлу и околнѣта. Фактъ отразенъ, фактъ заслужаващъ пълното внимание и настрѣчение отъ висшата централна властъ.

Друга една неизбѣжна необходимостъ е тѣя: за извѣстенъ периодъ — за 3—4 години да се назначатъ нѣколко специалисти, които лично да даватъ оповѣдания на новото население за пашката на брането на листа и въ обработването на черняцитъ, защото брането сега е безработно, но по изисквания начинъ на бранене и съвѣтъмъ вредно е за продуктивността на листа въ слѣдующата година; черняцитъ не се обработватъ съ нужното умѣние и даже съвѣтъмъ не се обработватъ. Сѣщитъ специалисти да запознаятъ производителитъ съ болеститъ на бубитъ и да ги научатъ въ начинатъ за прѣране. Всичко това не е за силитъ на единъ агрономъ, който сега се разпѣнѣва на 99 страни и не може да удовлетвори всѣмъ. Главно, банкатъ — народна и земледѣлска — трѣбва да отведѣтъ въ бюджетатъ си специални фондове за гарантирани кредити. Да се създаде цѣла система отъ условия, които сигурно да подтѣкватъ производството.

КОГРЕСЪТЪ
НА НООПЕРАТИВНАТА БАНКА.
Засѣданіе IV.
26. V. 1915 г., прѣвъ обѣдъ.
Продължаватъ разискванията по отчета на управ. сѣдѣтъ.
Це. Георгиевъ, делегатъ на видниската популярна банка. Изтъква прѣчкитъ, които управ. сѣдѣтъ е правилъ на отдѣлнитъ сдружавания при отпускането имъ на кредитъ. Привежда за примѣръ случая съ видниската популярна банка, на която въпрѣвъ законъ и правилика не е уловотворено по сега искането за увеличаване на кредита. Не може да се извинява управленето на банката, че нѣма достатъчни суми на разположение. Самитъ изтъква тукъ, че банката има тождова голѣми суми на разположение, щото нѣмамо мѣсто кждъ да ги паспартъ. Искъ да се намаля лихвата поне на 6%, за сега, за да можатъ сдружаваната да покрѣпятъ разходитъ си по издрѣжка на персонала и др.
Кабеликовъ, директоръ на банката. Давъ обяснения по зачетнатитъ отъ делегатитъ въпроси по отчета. По вѣнчикитъ заяви, че всичкитъ рѣшения на управ. сѣдѣтъ за вѣнчикитъ чуждитъ банки сѣ утвърдени отъ вѣнчикитъ сѣдѣтъ и отъ министръ-на финанситъ. Намалението на лихвата се налага, но въ това отношение трѣбва да бѣждатъ осторожни. Днеш-



*) Настоящата статия бѣше готова да се помести прѣдъ изстигането края на отглеждането и храненето на бубитъ, но по неволна грѣшка вакъсна. Тя, обаче, не губи смисълъ и значение съ обнародването ѝ и сега.

ВУЛКАНЪ
С. Епщайнъ — Русе.